

Tasavvuf ve İnsan

Eğitim | Mustafa AKYOL

Felsefede mistisizm (gizemlilik) doğaüstü güçlerin var olduğunu ve bu güçlerle ilişki kurabileceğini savunan felsefe düşüncedir. Başka bir ifade ile mistisizm aklın kavramayacağı gerçekleri mistik sezgi ile bilmek anlamına gelir. Tasavvufun diğer adı ise İslam mistisizmidir.

Tasavvufun Gayesi

Tasavvuf, dünyanın süsünden yüz çevirmek, insan nefsinin yöneldiği gelip geçici tatlardan uzak durmak ve halis niyetle Allah'a yönelmektir.

Tasavvufun amacı Hakk'ın rızasını kazanmak için nefisleri temizlemek, güzel ahlak sahibi olmaya çalışmak, Allah'a kulluk etmek, Allah ve Resûlü'nün ahlakıyla ahlaklanmaktan ibarettir.

Tasavvufun Menşei

Tasavvufun menşei hakkında çeşitli görüşler vardır. Bunlardan biri tasavvufun Müslümanlar arasında zuhûru hicrî ikinci asrın ortalarına doğrudur. Tasavvuf kitaplarından "Nefehâtü'l-Üns"ün belirttiğine göre, safî ismi verilen ilk zat hicrî 150 yılın-

da vefat etmiş olan Ebû Haşim isminde bir zahiddir.

Ebû Haşim'in Suriye'de Remli şehrinde bir zaviyede meydana getirdiği ve salıklarına sufi ismini verdiği rivayet edilmektedir.

Süfyân Sevrî, Ebû Haşim hakkında; "Ben Ebû Haşim'i görmeden önce sofinin ne olduğunu bilmiyordum" demiştir. Sofî ismi Peygamberimiz zamanında yoktu. Bu kelime "Tabîin" devrinde söylenmeye başlanmıştır.

Tasavvuf, herkese dost olmak, kimseye yük olmamak, gül bahçesinin gülü olmak, diken olmamaktır. Tasavvuf ilahi ahlakla ahlaklanmak bencillikten kurtulup, kendinden çok başkasını düşünmektir.

Tasavvufun temeli insanın yaptığı kötülüklerden pişman olmasına dayanır. Çünkü insan eksik bir varlık olduğu için sürekli hata yapmaya açıktır. Önemli olan insanın yapmış olduğu hatayı hemen fark edip, pişman olup, doğru yola yani Allah yoluna yönelmektir.

Tasavvufun Temeli Şu Üç Esasa Dayanır:

- 1- Zikir: İnsanın günlük yaşamında Allah'ı sık sık anması, onu unutmamasıdır.
- 2- Sabır: İnsanın karşılaştığı olumsuzluklara, nefsi isteklere, insanların kıskırtmalarına v.b. durumlara sabırlı olmaktır.
- 3- Şükür: Allah'ın insana verdiği ve vereceği nimete, sağlığa, afiyete şükretmektir.

Tasavvuf insanın eğitimini esas alan, insanı olgunlaştıran, kâmil insan yapmaya çalışan, insanı kötülüklerden uzak tutan, güzel ahlaka ulaştıran, ilahi aşkı insana tattıran manevi bir yoldur.

Tasavvuf güzel ahlak ve edeptir. Güzel ahlak, imanı taklitten kurtararak fikir ve davranışlara istikamet veren ihsan duygusunu yani Cenâb-ı Hakk'ı görüyormuşçasına bir hâlet-i rûhiyeyi kalbde sabitleyerek, şahsiyetin hakim ve ayrılmaz bir parçası haline getirmek ve bu minval üzerine yaşamaktır.